OIKEUSMINISTERIÖ
JUSTITIEMINISTERIET

28.9.2026

Eduskunnan työelämä- ja tasa-arvovaliokunta

Oikeusministeriön lausunto hallituksen esityksestä (HE 175/2026 vp) valtion talousarvioksi vuodelle 2027

Oikeusministeriön hallinnonalalle esitetään vuodelle 2027 määrärahoja noin 1,3 miljardia euroa. Hallinnonalan määrärahataso on mitoitukseltaan noin 43 miljoonaa euroa suurempi kuin kuluvan vuoden varsinaisessa talousarviossa, kun vuosittain vaihtelevia vaalimenoja ei oteta huomioon.

Oikeushallinnon erityisviranomaiset kirjanpitoyksikköön kuuluvien viranomaisten ja erityisvaltuutettujen määrärahat on budjetoitu talousarvioesityksessä momentille 25.01.03 (Oikeushallinnon erityisviranomaisten toimintamenot. Momentille esitetään määrärahaa vuodelle 2027 23 951 000 euroa. Määrärahaa esitetään 632 000 euroa enemmän kuin vuoden 2026 varsinaisessa talousarviossa.

Talousarvioesityksessä julkisen talouden sopeuttamiseen liittyvien määrärahavähennysten taso on oikeusministeriön pääluokassa noin 42,5[1] milj. euroa. Vuoden 2026 varsinaiseen talousarvioon verrattuna pääluokan säästöt kasvavat noin 15,3[2] milj. euroa. Säästöt muodostuvat hallitusohjelmassa sovituista sekä hallituksen vaalikauden aikana linjaamista lisäsopeutustoimista. Kuten aikaisempinakin vuosina säästöistä merkittävin osa on toimintamenosäästöjä (noin 35 milj. euroa). Kevään kehysriihessä linjattujen viimeisimpien toimintamenosäästöjen osuus oikeusministeriön hallinnonalan vuoden 2027 säästöistä on vielä vähäinen. Edellä todetusta 42,5 milj. eurosta kevään kehysriihessä päätettyjen toimintamenosäästöjen osuus on noin 4 milj. euroa. Oikeusministeriön pääluokkaan kohdennettu säästövelvoite on edelleen yleistä linjaa pienempi, sillä hallitus haluaa huolehtia Suomen ulkoisesta ja sisäisestä turvallisuudesta sekä oikeudenhoidon toimintakyvystä. Toimintamenosäästöt kasvavat keskipitkällä aikavälillä asteittain viimeisimmän kehyspäätöksen mukaisesti.

[1] Ei sisällä noin 1,9 milj. euron valtionavustussäästöä vuodesta 2025 lukien.
[2] Kun huomioidaan vuoden 2026 säästöjen määrää alentavana tekijänä investointiohjelmasta kohdennettu noin 1,1 milj. euron kertaluonteinen toimipaikkojen rahoitus.

Postiosoite Postadress	Käyntiosoite Besöksadress	Puhelin Telefon	Faksi Fax	S-posti, internet E-post, internet
Oikeusministeriö PL 25 FI-00023 Valtioneuvosto Finland	Meritullinkatu 10 00170 Helsinki Finland	0295 16001 Internat. +358 295 16001	09 160 67730 Internat. +358 9 160 67730	kirjaamo.om@gov.fi www.oikeusministerio.fi www.justitieministeriet.fi

Oikeusministeriön hallinnonalan toimintamenosäästöistä erityisviranomaisten toimintamenojen osuus on 351 000 euroa. Kuluvan vuoden talousarvioon verrattuna momentille esitettävien säästöjen taso kasvaa 91 000 euroa. Kuten oikeusministeriön hallinnonalalla kokonaisuudessaan myös erityisviranomaisille osoitetut säästöt ovat valtionhallinnon yleistä linjaa pienemmät.

Taulukko: Oikeushallinnon erityisviranomaisten toimintamenojen vertailu vuoden 2026 varsinaiseen talousarvioesitykseen

25.01.03 Oikeushallinnon erityisviranomaiset -viraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	
Varsinainen talousarvio 2026	**23 319 000**
Tuottavuusvähennys (Lisätoimet 2026, kevät)	*-32 000*
Palkkausten tarkistukset	*499 000*
Toimintamenosäästö (Lisätoimet 2025, syksy)	*-59 000*
Palkka-avoimuusdirektiivin täytäntöönpano (3 htv) (siirto momentilta 33.03.04) (BudjL)	270 000
Tietosuojan sertifiointielinten toiminnan käynnistäminen ja tietosuojavaltuutetun toimiston resurssit puuttua henkilötietojen tietoturvaloukkauksiin (kyber)	-136 000
Rikostiedustelun laillisuusvalvonta (BudjL)	90 000
Talousarvioesitys 2027	**23 951 000**

Tasa-arvovaltuutettu ja yhdenvertaisuusvaltuutettu

Tasa-arvovaltuutettu valvoo naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta annetun lain (609/1986) noudattamista ja edistää aloitteiden, neuvojen ja ohjeiden avulla lain tarkoituksen toteutumista. Vastaavasti yhdenvertaisuusvaltuutetun tehtävänä on valvoa yhdenvertaisuuslain (1325/2014) noudattamista sen mukaan kuin sanotussa laissa säädetään sekä muutoinkin edistää yhdenvertaisuuden toteutumista ja ehkäistä syrjintää.

Talousarvioesityksessä erityisviranomaisten momentin selvitysosassa on arvioitu, että momentin määrärahasta noin 1,4 milj. euroa käytettäisiin Tasa-arvovaltuutetun toimiston toiminaan ja noin 2,7 milj. euroa Yhdenvertaisuusvaltuutetun toimiston toimintaan. Edellä todettujen uusien säästöjen kohdentumisesta momentin sisällä päätetään oikeusministeriön ja viranomaisten välisissä tulosneuvotteluissa.

Oikeushallinnon erityisviranomaisten toimintamenojen määrärahamitoituksen muutoksesta 270 000 euroa on hallinnonalojen välistä määrärahasiirtoa sosiaali- ja terveysministeriön pääluokasta palkka-avoimuusdirektiivin täytäntöönpanoon tasa-arvovaltuutetulle. Direktiivin täytäntöönpanoa koskeva hallituksen esitys (HE 129/2026 vp) on valiokunnan käsiteltävänä. Direktiivin täytäntöönpano lisää tasa-arvovaltuutetun työmäärää, mitä määrärahasiirrolla huomioidaan. Täytäntöönpanosta aiheutuvan työmäärän kasvua sekä talousarviossa esitettävien lisämäärärahojen riittävyyttä tulee seurata.

Talousarvioesityksessä ei esitetä lisämäärärahaa yhdenvertaisuusvaltuutetulle. Yhdenvertaisuusvaltuutetun tehtäviin lisättiin (EV 76/2026 vp) 12.6.2026 alkaen perusoikeuksien toteutumisen seuraaminen EU:n muuttoliike- ja turvapaikkasopimukseen perustuvassa seulonnassa ja rajamenettelyssä. Uusi tehtävä lisää valtuutetun työmäärää. Maahanmuuttopaktin kansallista toimeenpanoa tuetaan EU-rahoituksella. Sisäministeriö on myöntänyt EU:n sisäasioiden rahastosta (BMVI) yhdenvertaisuusvaltuutetulle rahoitusta kehittämishankkeelle, jolla uusi perusoikeuksienmonitorointityö käynnistetään. Koska kyseessä on pysyvä lakisääteinen tehtävä, uusista tehtävistä aiheutuvia lisätöitä ja kustannuksia on varauduttava tarkastelemaan vielä tulevissa talousarvio- ja kehysprosesseissa.

Määrärahan arvioitu käyttö (1 000 euroa)	
Hallintopalveluyksikkö	715
Konkurssiasiamiehen toimisto	1 836
Kuluttajariitalautakunta	3 215
Lapsiasiavaltuutetun toimisto	764
Onnettomuustutkintakeskus	1 890
Tasa-arvovaltuutetun toimisto	1 389
Tiedusteluvalvontavaltuutettu	710
Tietosuojavaltuutetun toimisto	7 130
Vanhusasiavaltuutettu	505
Yhdenvertaisuusvaltuutetun toimisto	2 716
Kriminaalipolitiikan instituutti	599
Palvelukeskusten maksut ja muut yhteiset menot	2 482
Yhteensä	**23 951**

Lisätiedot: yksikönpäällikkö, budjettineuvos Niina Puolusmäki p. 0295150103, johtava asiantuntija Aleksi Karvonen p. 0295150433, etunimi.sukunimi@gov.fi